

*Mgr. ing. Marian
Czuraj*

AZ ÁLLAMI ERDŐK TERMŐKÉPESSÉGE LENGYELORSZÁGBAN A BEFEJEZETT ÜZEMTERVI CIKLUS TÜKRÉBEN

A lengyelországi állami erdők minden főerdészetében 1967-ben befejeződött az 1957. évi erdőrendezési utasítás előírásainak megfelelően végrehajtott erdőrendezési, üzemtervi ciklus. Az ezt megelőző időszakban, vagyis a II. világháború befejezésétől 1956-ig Lengyelországban az erdőgazdálkodás ideiglenes — néhány esetben javított — műszaki előírásokra támaszkodott.

Az 1956—1967. években végrehajtott erdőrendezés, amely a jóváhagyott erdőrendezési utasítás egységes előírásai szerint került végrehajtásra, teljes képet adott mind az erdőterületek és termőhelyi osztályok, mind az egyes korosztályok és fafajok élőfakészlete tekintetében.

Az ország valamennyi főerdészetére elkészült üzemtervek az 1956—1967 egyes éveiben felvett adatok aktualizálás nélküli összegezésével kimutatták, hogy az állami erdők területe összesen 6 384 934 ha, amelyben a jellemzően túlevelű fafajokból álló állományok részaránya 82,3%, a jellemzően lomblevelű fafajokból álló állományok részaránya pedig 17,7%.

A fent megadott erdőterületből 93,9% a faállománnyal borított terület és 6,1% a faállománnyal nem borított terület. A faállománnyal borított terület 45,4%-án a becslési adatok szerint I. és II. korosztályba tartozó állományok vannak, a középkorú — III., IV. korosztályhoz tartozó — állományok az erdősült terület 15,9%-át borítják. Ezek az aránytalan korosztályviszonyok az előző időszakok sok helytelen beavatkozásának eredményei, amelyek lehetetlenné tették a racionális erdőgazdálkodás folytatását. Azt is hangsúlyozni kell, hogy a jelentős (6,1%-nyi) üres terület magában foglalja a vágásterületeket, sziklás kopárokat, különféle tisztásokat és azokat a mezőgazdasági művelésből kivont területeket is, amelyeket a talajtani osztályozást végző bizottságok erdősítésre jelöltek ki.

Az 1956—1967. években üzemtervezett főerdészetek összegezett adatai szerint az állami erdők becsült élőfakészlete kéregben (bruttó) 862 824 ezer m³ vastag fatömeg, a kéreg levonása után ez kerekén 712 millió m³ (nettó) vastag fatömeget jelent. Ebből a vastag fatömegeből a túlevelűek 79,6%-ot tesznek ki, ezen belül pedig erdefenyő 60,8%-ot, a lucfenyő 14,1%-ot, a jegenyefenyő 4,7%-ot. A lombos fafajok részaránya a vastag élőfakészletben 20,4%-os, ezen belül a bükké 7,0%-os, a tölgyé 6,2%-os, a nyíré 3,2%-os, az égeré 2,8%-os, a gyertyáné 0,7%-os, a rezgőnyáré pedig 0,5%-os.

Az állományok átlagos életkora az üzemtervi felvételek szerint 43 év.

Az üzemtervi becslések adatai szerint az 1,0 ha-ra eső átlagos fatömeg (vastag fára) kéregben (bruttó) 135 m³, kéreg nélkül pedig (nettó) 111 m³. Az egyes korosztályokhoz kapcsolódó élőfakészlet az összes üzemtervből átlagolva az egész termelési ciklusra vetítve a következőképpen alakul (az első szám a bruttó

vastagfa készletet, a zárójelbe tett szám pedig a kéreg levonása utáni nettó vastagfa készletet jelenti):

I. korosztály	5,2 m ³	(3,9 m ³)
II. korosztály	99,8 m ³	(76,8 m ³)
III. korosztály	189,8 m ³	(151,2 m ³)
IV. korosztály	239,8 m ³	(196,8 m ³)
V. korosztály	255,1 m ³	(214,0 m ³)
VI. korosztály	270,3 m ³	(229,5 m ³)
VII. korosztály	266,2 m ³	(226,1 m ³)

A befejezett erdőrendezés üzemtervi adataiból kiderült, hogy az összes erdőterület 82,8⁰/₀-át foglalják el az ún. II. csoportba tartozó gazdasági erdők, 17,8 százalékát pedig az I. csoportba sorolt erdők, amelyek különböző védelmi, ill. közjóléti célokat szolgálnak. Ez utóbbiak közül a legnagyobb arányban szerepelnek az ún. tájképi (esztétikai) erdők (37,2⁰/₀), majd a városok és ipartelepek körül elterülő zöldövezetek (20,7⁰/₀), a vízvédelem célját szolgáló erdők (14,9⁰/₀) és a talajvédelem célját szolgáló erdők (13,6⁰/₀).

Termőhelyi viszonyok tekintetében az állami erdők területének 92⁰/₀-a van síkvidéki és fennsík jellegű termőhelyeken és 8⁰/₀-a hegyvidéki termőhelyen.

A síkvidéki és fennsík jellegű termőhelyeken az összes erdőterület 43,3⁰/₀-át borítják fenyvesek, 36,2⁰/₀-át lombelegyes fenyvesek és 12,5⁰/₀-át lombos erdők; a hegyvidéki termőhelyeken az összes erdőterület 0,4⁰/₀-át borítják hegyi és magashegységi fenyvesek, 2,8⁰/₀-át hegyvidéki lombelegyes fenyvesek, 4,8⁰/₀-át pedig hegyvidéki lomberdők.

Az ország valamennyi főerdészetére összesített üzemtervi adatok szerint az évente kitermelhető fatömeg 14 303 300 m³ nettó vastag fa, amelyből 10 458 500 m³ a véghasználati és 3 844 800 m³ az előhasználati vastag fatömeg. Ebből a kitermelhető mennyiségből 79,1⁰/₀-ot tesznek ki a túlevelű fafajok és 20,9⁰/₀-ot a lomblevelűek.

A Magyar — Svéd Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Munkabizottság

április hóban tartotta alakuló ülését. Ezen az együttműködés fejlesztése érdekében meghatározták azokat a műszaki-tudományos, valamint termelési kooperációs témákat, melyeknek realizálása mindkét fél gazdasága számára hasznos és szükséges. Az erdő- és fagazdaságot érintő kooperációs témákat a Bizottság csak tájékoztató jelleggel tárgyalta, mivel a Vegyesbizottság határozata illetékességét erre a tevékenységi körre nem terjesztette ki. Figyelembevétel azonban

a témák kölcsönös jelentőségét, a javasolt fagazdasági kooperációkat a téma-jegyzékben azzal a jegyzőkönyvi megállapítással rögzítették, hogy a Munkabizottság kérni fogja feladatkörének kiterjesztését.

A Munkabizottság évente egyszer, felváltva Budapesten, illetve Stockholmban ülésezik. A következő ülést 1973-ban, Stockholmban rendezik.

(A MÉM Nemzetközi Híradójából)